

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 3 Mayıs 2013
Nr. Ref.: RK418/13

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Başvuru No: KI34/13

Başvurucu

Besart Begu

**Kosova Cumhuriyeti Yüksek Mahkemesi'nin A. nr. 1578/12 sayılı kararı
hakkında anayasal denetim başvurusu**

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Mahkeme Heyeti:

Enver Hasani, Başkan
Ivan Čukalović, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Kadri Kryeziu, Üye
Arta Rama-Hajrizi, Üye

Başvurucu:

1. Başvuru, Mitroviça mukimi Besart Begu (bundan sonra: başvuru) tarafından yapılmıştır.

İtiraz Edilen Karar

2. Başvurucunun Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi (bundan sonra: Mahkeme)'ne yaptığı başvuruda 22 Aralık 2012 tarihinde Kosova Cumhuriyeti Yüksek Mahkemesi'nde A. nr. 1578/12 numara ile kaydedilen davayı açtıktan sonra kendisine herhangi bir cevap verilmediği nedeniyle şikayetçidir. Yani Mahkeme nezdinde itiraz edilecek bir yargı kararı henüz yoktur.

Başvurunun Konusu

3. Başvurucu, Anayasa'nın herhangi bir hükmüne atıfta bulunmaksızın Kosova Cumhuriyeti Anayasası (bundan sonra: Anayasa) ile güvence altına alınmış haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

İlgili Hukuk

4. Başvuru Anayasa'nın 113.7 fıkrası, 03/L-121 sayı ve 15 Ocak 2009 tarihli Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa (bundan sonra: Yasa)'nın 22. maddesi ile Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü (bundan sonra: İçtüzük)'nün 56.2 fıkrasına dayandırılmıştır.

Başvuru Süreci

5. Başvurucu 11 Mart 2013 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuştur.
6. Anayasa Mahkemesi Başkanı, 25 Mart 2013 tarihinde çıkardığı GJR KI34/13 sayılı kararla Üye Kadri Kryeziu'yu raportör yargıç olarak görevlendirmiş, Başkan'ın KSH KI34/13 sayılı kararıyla Üyeler Robert Carolan (başkan), Ivan Čukalović ve Almiro Rodrigues'ten oluşan Ön İnceleme Heyeti belirlenmiştir.
7. Başvurunun yapıldığı 29 Nisan 2013 tarihinde Kosova Cumhuriyeti Yüksek Mahkemesi'ne bildirilmiştir.
8. Anayasa Mahkemesi Başkanı 29 Nisan 2013 tarihinde Üye Robert Carolan'ın yerine Ön İnceleme Heyeti'ne Üye Enver Hasani'yi atayarak Ön İnceleme Heyeti'nin başkanlığına Üye Almiro Rodrigues'i getirmiştir.
9. Ön İnceleme Heyeti 15 Mayıs 2013 tarihinde Raportör Yargıç'ın raporunu görüştüktan sonra Mahkeme Heyeti'ne başvurunun kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Olguların Özeti

10. Maden Ocakları ve Maden Yatakları Bağımsız Komisyonu'nun 03/L-163 sayılı Maden Ocakları ve Maden yatakları Hakkında Yasa'nın 6. madde 1.5.2 alt maddesi uyarınca başvurucunun sahibi olduğu "ManiCom" şirketinin lisanas alma dilekçesini 29 Aralık 2011 tarihinde reddetmiştir. Alt madde şöyledir: *Lisans veya ruhsat almak, bulundurmak veya süresini uzatmak isteyen kişi şu şekilde bunu yapabilir: Önceliği olan bir başka başvuruyla çelişkiye düşmemesi halinde*". Maden Ocakları ve Maden Yatakları Bağımsız Komisyonu, talep edilen iznin daha önce bir başka şirket tarafından yapılan

bir başvuruyla doğrudan çelişkide olduğunu tespit etmiştir. Maden Ocakları ve Maden Yatakları Bağımsız Komisyonu'nun bu kararına başvuru İtiraz Komisyonu nezdinde itiraz etmiştir.

11. Maden Ocakları ve Maden Yatakları Bağımsız Komisyonu'nun İtiraz Komisyonu 14 Kasım 2012 tarihinde başvuru itirazını temelsiz olarak reddedip Maden Ocakları ve Maden Yatakları Bağımsız Komisyonu'nun 29 Aralık 2011 tarihli kararını onamıştır.
12. Başvuru 21 Aralık 2012 tarihinde Yüksek Mahkeme'de idari uyuşmazlık davası açmıştır. Başvuru dava dilekçesinde Maden Ocakları ve Maden Yatakları Bağımsız Komisyonu'nun Maden Ocakları ve Maden Yatakları Hakkında Yasa hükümlerini ihlal ettiğini, olguları yanlış tespit ettiğini ve maddi hukuku yanlış uyguladığını ileri sürmüştür.
13. Başvurucunun Yüksek Mahkeme'deki dava dilekçesi A. nr. 1578/12 numara ile kaydedilmiştir.

Başvurucunun İddiaları

14. Başvuru, 22.12.2012 tarihinde Priştine'deki Yüksek Mahkeme'de açtığı A. nr. 1578/12 sayılı idari uyuşmazlık davası konusunda bir cevap almadığını ileri sürmüştür.
15. Başvuru, Priştine'deki Maden Ocakları ve Maden Yatakları Bağımsız Komisyonu'na karşı dava açmasının nedeninin birkaç kez lisans için başvurup tüm yükümlükleri yerine getirmesine rağmen kendisine bir neden belirtmeksizin reddedildiğini iddia etmiştir.

Başvurunun Kabul Edilirliği

16. Başvurunun esas incelemesine geçmeden önce Mahkeme, başvuru Anayasa'da belirtilip Yasa ve İçtüzük'te açıklanan kabul edilebilirlik koşullarını yerine getirip getirmediğini değerlendirmek durumundadır.
17. Mahkeme bu doğrultuda Anayasa'nın 113.7 fıkrasına atıfta bulunmak ister. Anayasa'nın 113. madde 7. fıkrası şöyledir: *Yasalarla belirlenen tüm yasal yollar tükendikten sonra bireyler, kamu otoriteleri tarafından kendi bireysel hak ve özgürlükler ihlal edildiğinde dava açma haklarına sahiptirler.* Yasa'nın 47.2 fıkrası ise şöyledir: *Birey, sadece yasa ile tayin edilen tüm hukuki araçların tükenmiş olması durumundan sonra sözü edilen istemi başlatabilir.*
18. Bununla ilgili olarak Mahkeme, sübsidiarite ilkesinin başvuru usule ilişkin tüm imkânları adalet yargısında tüketip ondan sonra Anayasa veya temel hak ihlali bulunması halinde böyle bir düzeltmenin talebini gerektirdiğini tespit etmiştir.
19. Mahkeme, kanun yollarının tüketilmesi ilkesinin gerekçesinin, mahkemeler dahil olmak üzere, söz konusu otoritelere varsayılan anayasal hak ihlallerinin önlenmesi veya düzeltilmesi imkanının sunulmasıdır. Bu kural, Kosova hukuk

düzeninin anayasal hakların ihlalden korunması için etkin yasal araçlar sunacağı varsayımına dayanmaktadır. (bkz. *mutatis mutandis*, AİHM, *Selmouni Fransa'ya karşı*, no. 25803/94, 28 Temmuz 1999 tarihli Karar). Bununla birlikte, sözü edilen usul boyunca anayasal hakların açık bir biçimde ifade edilmesi gerekliliği mevcut değildir. Bu durumun mutlak ya da somut olarak ifade edildiği sürece, hukuki yolların tüketilmesine ilişkin gereksinim yerine getirilmiştir (bkz. *mutatis mutandis*, A HM, *Azinass Kıbrıs'a karşı*, no. 56679/00, 28 Nisan 2004 tarihli Karar).

20. Mevcut başvuruda Mahkeme, davanın Yüksek Mahkeme'de görüşülme sürecinde olduğunu, başvurucunun iddia edilen hak ihlallerine ilişkin şikayetlerini bildirebilme durumunda olduğunu tespit etmiştir. Bu nedenle Mahkeme'de itiraz edilebilecek nihai bir karar henüz yoktur.
21. Sonuç olarak Anayasa'nın 113.7 fıkrası ve Yasa'nın 47.2 fıkrası uyarınca başvuru mevcut yasalarla başvurulabilecek kanun yollarının tamamını tüketmemiştir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa'nın 113.7 fıkrası, Yasa'nın 47.2 fıkrası ve İçtüzüğü'nün 56.2 fıkrası uyarınca Anayasa Mahkemesi'nin 3 Haziran 2013 tarihinde yapılan duruşmasında oybirliğiyle:

- I. Başvurunun kabul edilmez olarak reddine,
- II. Kararın taraflara bildirilmesine,
- III. Yasa'nın 20.4 fıkrası uyarınca Resmi Gazete'de yayımlanmasına karar verilmiştir.
- IV. İşbu karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Dr. Kadri Kryeziu, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza